ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 11.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 6-го Февраля.— 1848 — Wilno. PIĄTEK, 6-go Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Февраля.

ВЫСОЧАЙШІЙ РЕСКРИПТЪ,

на имя Генералъ-Фельдцейхмейстера, Его Императорскаго Высочества Государя Великаго Князя Михаила Павловича.

Ваше Императорское Высочество! Съ особенною, душевною радостію праздную Я нынѣ, со всею Россійскою Артиллеріею, день рожденія Вашего и совершившагося пятидесятилѣтія со времени назначенія Васъ Генералъ-Фельдцейхмейстеромъ. Не буду говорить, при семъ случаѣ, о сердечныхъ чувствованіяхъ Моихъ, какъ Брата Вашего: они Вамъ извѣстны изъ Нашей долголѣтней, испытанной дружбы, изъ того личнаго уваженія, которое Я привыкъ всегда питать

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go lutego.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do Jenerał-Feldzeugmeistra, Jego Cesarskiej Wysokości Pana Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza.

Wasza Cesarska Wysokość! Ze szczególniejszą serdeczną radością obchodzę dzisiaj, wraz z całą Artylleryą Rossyjską, rocznicę Waszych urodzin i spełnionego pięćdziesięciolecia od czasu mianowania Was Jenerał-Feldzeugmeistrem. Nie będę mówił przy tém zdarzeniu o najtkliwszych uczuciach Moich, jako Brata Waszego: wiadome Wam są one z Naszej długoletniéj, doświadczonéj przyjaźni; z tego osobistego poważenia, które nawykłem czuć zawsze dla przymiotów Waszych. Ale Mnie pozostaje speł-

СМѢСЬ.

Абд-эль-Кадеръ.

(Продолженіе).

(См. N. 9 Вил. Вѣстн.)

1834 годъ, который Абд-эль-Кадеръ провелъ среди преданныхъ ему племенъ, былъ почти самымъ важнымъ въ его жизни, хотя тогдашнія его дѣйствія, ограничивавшіяся предѣлами собственной страны и происходившія только между туземцами, не очень были извѣстны въ Европѣ, и заключенный съ Французами нѣкоторый родъ перемирія, прекратилъ съ нимъ на время войну. Не вся оранская провинція повиновалась новому Султану; напротивъ, четыре сильные начальника многочисленныхъ племенъ, оказывали ему явное сопротивленіе. Только безпримѣрно твердому своему характеру и генію одолженъ онъ тѣмъ, что троихъ изъ нихъ, частію силою оружія, частію же вліяніемъ успѣлъ присоединить къ себѣ. Но не такъ легко шли дѣла съ четвертымъ, самымъ могущественнѣйшимъ изъ нихъ. Мустафа-Бенъ Измаилъ, б. Ага оранскаго Бея, выступилъ въ бой въ челѣ многихъ племенъ; войска Абд-эль-Кадера бѣжали; двѣ лошади были подъ нимъ убиты, онъ самъ тяжело раненный, едва успѣлъ спастись съ помощію одного изъ своихъ родственниковъ. Однако вскорѣ онъ отомстилъ

ROZMAITOŚCI.

Abd-el-Kader.

(Ciąg dalszy.)

(Ob. N. 9 Kur. Wil.)

Rok 1834, który Abd-el-Kader w głębi wiernych mu pokoleń przepędził, był może najważniejszym w jego życiu, jakkolwiek ówczesne jego działania, wewnątrz kraju i w obrębie krajowców zamknięte, najmniéj były znane w Europie, a pewny rodzaj rozejmu z Francuzami zawarty, wojnę z nimi na czas zawiesił. Nie cała prowincya Orańska ulegała władzy nowego Sułtana; owszem czteréj przemożni naczelnicy licznych pokoleń, jawny stawili mu opór. Niezrównana moc charakteru i prawdziwe natchnienia gieniuszu, dopomogły mu jedynie do tego, iż trzech z nich, częścią mocą oręża, częścią namową, do połączenia się z sobą nakłonił. Ale nie tak rzeczy szły z czwartym, najpotężniejszym ze wszystkich. Mustafa-Ben-Izmael, niegdyś Aga Beja Oranu, stanął do boju na czele mnogich pokoleń; wojska Abd-el-Kadera pierzchnęły; dwa konie pod nim zabito; on sam ciężko raniony, pomocy tylko jednego z swych krewnych winien był ocalenie swoje. Atoli powetował wkrótce swéj klęski, i poraziwszy na głowę przeciwnika, zmuszonemu zdać się na łaskę, wspaniałomyślnie przebaczył.

къ достоинствамъ Вашимъ. Но мнѣ остается исполнить священный для Меня долгъ, отдать справедливость Вашимъ Государственнымъ заслугамъ и незабвеннымъ трудамъ, понесеннымъ по званію Генералъ-Фельдцейхмейстера. Завѣдывая близъ тридцати лѣтъ артиллерійскою частію, при другихъ обширныхъ и важныхъ обязанностяхъ, на Васъ возложенныхъ, Вы ознаменовали управленіе Ваше существенными усовершенствованіями, поставившими Россійскую Артиллерію на ту превосходную степень благоустройства во всѣхъ отношеніяхъ, на коей она, къ полному Моему удовольствію, нынѣ находится. Во изъявленіе искренней и душевной Моей признательности за столь достохвальное и доблестное служеніе Ваше Престолу, Я вмѣстѣ съ симъ повелѣлъ, чтобы Гвардейская Артиллерія отдавала Вашему Императорскому Высочеству ту же самую честь, которая по уставу опредѣлена только Мнѣ.

Примите сердечное Мое поздравленіе съ торжественнымъ днемъ, нынѣ празднуемымъ, и живѣйшее Мое желаніе, да сохранитъ Всеблагій Творецъ драгоцѣнные для Меня дни Ваши на многія и многія лѣта, для блага и пользы любезнаго нашего Отечества.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Въ С. Петербургѣ,
28-го Января 1848 года.

—

nić święty dla Mnie obowiązek, oddania sprawiedliwości publicznym Waszym zasługom i wiekopomnym pracom, w stopniu Jenerał-Feldzeugmeistra położonym. Około trzydziestu lat zawiadując Artylleryą, obok innych rozległych i ważnych, wkładanych na Was obowiązków, zarząd Wasz oznaczyliście istotnemi udoskonaleniami, które Artylleryą Rossyjską wzniosły na ten zaszczytny stopień dobrego pod wszelkiemi względami urządzenia, na jakim, ku zupełnemu Mojemu zadowoleniu, obecnie się znajduje. W dowód szczeréj i serdecznéj Mojéj wdzięczności za tak chwalebną i świetną służbę Wasza Tronowi, rozkazałem obok tego, ażeby Artylleryа Gwardyi oddawała Waszej Cesarskiej Wysokości tę same honory, które podług Prawa Mnie tylko należą

Przyjmijcie serdeczne Moje powinszowanie obchodzonéj dziś uroczystości, i najżywsze Moje życzenie. ażeby Stwórca wszech rzeczy nieocenione dla Mnie dni Wasze zachował na długie a długie lata, dla dobra i pożytku kochanéj Naszej Ojczyzny.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

St. Petersburg,
28-go Stycznia 1848 roku.

—

Въ Высочайшемъ Приказѣ, по Военному Вѣдомству, 28-го Января, изображено:

„По желанію Его Императорскаго Высочества Генералъ-Фельдцейхмейстера:

„Его Императорское Высочество Великій Князь Михаилъ Николаевичъ назначается Шефомъ Лейбъ-Гвардіи 2-й Артиллерійской Бригады.

„Его Императорскому Высочеству Великому Князю Александру Александровичу состоять по Гвардейской Конной Артиллеріи.“

—

W Najwyższym Rozkazie Dziennym, w Wydziale Wojennym, 28-go Stycznia, wyrażono:

„Stosownie do życzenia Jego Cesarskiej Wysokości Jenerał-Feldzeugmeistra:

„Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Michał Nikołajewicz mianuje się Szefem 2-éj Brygady Artylleryi Lejb-Gwardyi.

„Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiażę Alexander Aleksandrowicz ma się liczyć w Artylleryi Konnéj Gwardyi.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данномъ Комитету Министровъ, 7-го Января, изображено: „Генералу отъ Кавалеріи, Генералъ-Адъютанту Графу *Левашову*, Всемилостивѣйше повелѣваемъ быть Предсѣдательствующимъ Комитета Министровъ.“

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 8-го Января, Всемилостивѣйше произведены:

W Najwyższym Ukazie, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, wydanym do Komitetu Ministrów, d. 7 Stycznia, wyrażono: „Jenerałowi Jazdy, Jenerał-Adjutantowi Hrabiemu *Lewaszowowi*, Najłaskawiéj rozkazano być Prezydującym w Komitecie Ministrów.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 8-go Stycznia, Najłaskawiéj mianowani:

сей ударъ; разбилъ на голову противника, и взявъ его въ плѣнъ великодушно простилъ.

Еще значительнѣйшая опасность угрожала ему въ то время со стороны могущественнаго шейка Сагары, Мусса-эль-Даркуи, который обвиняя эмира въ заговорѣ съ христіанами, взволновалъ противъ него фанатическіе умы Арабовъ, и выступивъ противъ него лично въ челѣ многочисленной конницы, овладѣлъ городомъ Медеахъ. По силѣ заключенныхъ съ Французами договоровъ, рѣка Шелифъ составляла границу тогдашнихъ французскихъ владѣній: не смотря на то, при первомъ извѣстіи о побѣдахъ Мусси-эль-Даркуи, Абд-эль-Кадеръ перешелъ ее со своими войсками, занялъ Миліану и углубился въ провинцію Титери, для встрѣчи тамъ своего противника. При Гаушъ-Амурѣ произошло рѣшительное сраженіе, въ которомъ артиллерія эмира разсѣяла всадниковъ пустыни, и самъ онъ явилъ геройское мужество. Мусса-эль-Даркуи едва спасся бѣгствомъ съ остатками своихъ войскъ, оставивъ въ рукахъ побѣдителя свой обозъ и женщинъ, которыя великодушнымъ эмиромъ были ему возвращены безъ выкупа.

Поводомъ къ открытому возобновленію войны съ Французами было объявленное ими право на протекторіатъ надъ отложившимися отъ эмира племенами Дуаровъ, который Абд-эль-Кадеръ оспаривалъ у нихъ. Многочисленныя и воинственныя племена Кабиловъ по рѣкѣ Тафнѣ, противъ которыхъ Французами предпринята была экспедиція, добровольно покорились власти эмира, и подъ его начальствомъ отразили Французовъ съ большимъ урономъ. Эта побѣда весьма усилила и распространила могущество и вліяніе Абд-эль Кадера; ибо пріобрѣла ему довѣренность и содѣйствіе Кабиловъ-Горцевъ, кои своимъ происхожденіемъ, языкомъ и обычаями совершенно отличаясь отъ Ара-

Większe jeszcze niebezpieczeństwo zagroziło mu w tymże czasie ze strony potężnego Szeicha Sahary, Mussa-el-Darkui, który oskarżając Emira o układy z Chrześcianami, podburzył przeciw niemu fanatyczne umysły Arabów, i sam na czele licznego wojska jezdnych, wystąpiwszy przeciwko niemu, zajął miasto Medeah. Mocą układów zawartych z Francuzami, rzeka Szelif stanowiła granicę ówczesnych posiadłości francuzkich; atoli na piérwszą wiadomość o tryumfach Mussy-el-Darkui, Abd-el-Kader przekroczył ją ze swém wojskiem, zajął Milianę, i zapuścił się w głąb prowincyi Titeri, na spotkanie swego przeciwnika. Pod Hausz-Amura w Utanie zaszła stanowcza bitwa, w któréj artylleryа Emira rozproszyła jezdców pustyni, a on sam cudów męztwa dokazał. Mussa-el-Darkui uszedł zaledwo z resztą niedobitków, zostawiwszy w ręku zwycięzcy swoje bagaże i kobiety, które mu wspaniałomyślny Emir bez okupu odesłał.

Powodem otwartego wznowienia wojny z Francuzami, było roszczone przez nich prawo do protektoratu nad odpadłemi od Emira pokoleniami Duarów, którego im Abd-el-Kader zaprzeczał. Liczne i wojownicze pokolenia Kabylów nad Tafną, przeciwko którym Francuzi przedsięwzięli wyprawę, poddały się dobrowolnie pod władzę Emira, i pod jego dowództwem Francuzów z wielką stratą odparły. Zwycięztwo to podniosło i rozszerzyło niezmiernie potęgę i wpływ Abd-el-Kadera; zjednało mu bowiem przychylność i pomoc Kabylów-górali, którzy pochodzeniem, językiem i obyczajami różniąc się całkiem od Arabów, żadnemu dotąd z ich wodzów być posłusznymi nie chcieli. Za ich to zwła zcza pomocą Abd-el-Kader

Виленской Губернской Почтовой Конторы Чиновникъ для иностранныхъ языковъ, Коллежскій Совѣтникъ *Заринъ*, въ Статскіе Совѣтники; Бѣлостокскій Почтмейстеръ, Титулярный Совѣтникъ *Алексѣевъ*, въ Коллежскіе Ассессоры; Экспедиторъ Виленской Губернской Почтовой Конторы, Коллежскій Секретарь *Никоновъ*, въ Титулярные Совѣтники, и Цензоръ сей же Конторы, Коллежскій Регистраторъ *Трефуртъ*, въ Губернскіе Секретари.

—

Государь Императоръ, замѣтивъ, что нѣкоторыя начальства входятъ въ Инспекторскій Департаментъ Гражданскаго Вѣдомства съ представленіями объ увольненіи чиновниковъ отъ службы за нехожденіе къ должности, изволилъ Высочайше повелѣть: подобныхъ случаевъ не допускать, а предавать виновныхъ въ томъ суду для поступленія съ ними по закону.

—

Въ Воскресенье, 25-го Января, прибылъ въ здѣшнюю столицу, изъ Варшавы, Главнокомандующій Дѣйствующею Арміею, Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Графъ *Паскевичъ-Эриванскій*.

Urzędnik do cudzoziemskich języków Wileńskiego Gubernialnego Pocztowego Kantoru, Radzca Kollegialny *Zarin*, Radzcą Stanu; Białostocki Poczmistrz, Radzca Honorowy *Alexiejew*, Kollegialnym Assesorem; Expedytor Wileńskiego Gubernialnego Pocztowego Kantoru, Kollegialny Sekretarz *Nikonow*, Radzcą Honorowym, i Cenzor tegoż Kantoru, Kollegialny Regestrator *Trefurt*, Gubernialnym Sekretarzem.

—

Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy, iż niektóre władze podają przedstawienia do Inspektorskiego Departamentu Cywilnego Zarządu względem uwolnienia od służby urzędników za niepełnienie swych obowiązków, Najwyżéj rozkazać raczył: podobnych przypadków nie dopuszczać, a winnych w tym względzie oddawać pod sąd, dla postąpienia z nimi podług prawa.

—

W Niedzielę, d. 25 Stycznia, przybył do tutejszéj stolicy, z Warszawy, Głównodowodzący Czynną Armią, Jenerał-Feldmarszałek, Xiążę Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański*.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 28 *Января*.

Въ минувшую ночь скончалась здѣсь вдовствующая герцогиня Юлія Ангальтъ Кетенская, урожденная графиня Бранденбургъ, на 55 году жизни.

— Царствующая императрица все еще больна гриппою; эрцгерцогиня Софія также сильно страдаетъ этою болѣзнію, а вчера и вдовствующая императрица заболѣла гриппою, и по этому случаю, спектакль, который предположено было дать при дворѣ, отложенъ до другаго времени.

— Его Высочество эрцгерцогъ Палатинъ, пробывъ нѣсколько дней въ здѣшней столицѣ, отправился сегодня утромъ въ Пресбургъ.

— Здѣсь ожидаютъ изъ Милана эрцгерцога, ломбардскаго Вице-Короля, который пробудетъ въ Вѣнѣ довольно значительное время.

— Уже давно у насъ не было такой холодной и постоянной зимы, какъ нынѣшняя. Городъ покрытъ глубокимъ снѣгомъ, а Дунай толстымъ льдомъ. По улицамъ разъѣзжаютъ въ саняхъ.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 28 *stycznia*.

Dzisiejszéj nocy, zakończyła tu życie wdowa Xiężna Julia Anhalt-Köthen, z domu Hrabianka v. Brandenburg, w 55-m roku wieku swego.

— Cesarzowa panująca cierpi od dni kilku na grypę. Arcy-Xiężna Zofia mocno jest także tą chorobą dotknięta, a nawet wczoraj i Cesarzowa-wdowa na nię zasłabła; z tego zatém powodu, teatr, który miał być dany u dworu, na dzień inny odłożony został.

— J. C. W. Arcy-Xiążę Palatyn, po kilkodniowym tu pobycie odjechał dziś rano do Prezburga.

— Arcy-Xiążę Wice-Król Lombardyi spodziewany tu jest z Medyolanu i dłuższy czas w Wiedniu zabawi.

— Od wielu lat nie mieliśmy tak ostréj i tak ciągłéj zimy jak w tym roku. Miasto pokryte grubym śniegiem, a Dunaj lodem. Mnóstwo sanek uwija się po ulicach.

бовъ, не хотѣли до сего времени повиноваться ни одному изъ ихъ военачальниковъ. При ихъ то преимущественно помощи, Абд-эль-Кадеръ возстановилъ свое владычество и власть надъ племенами въ оранской провинціи, и въ началѣ 1836 года отнялъ обратно прежнюю свою столицу Маскару. Главный начальникъ Кабиловъ Горцевъ, Бу-Гамеди, сдѣлался съ тѣхъ поръ усерднѣйшимъ другомъ эмира и, какъ извѣстно, пребылъ ему преданнымъ до конца.

Усердному содѣйствію этихъ союзниковъ Абд-эль Кадеръ одолженъ былъ блистательною побѣдою, одержанною имъ въ томъ же 1836 году надъ французскимъ генераломъ Дарланжъ, при Тафнѣ. Окруженныя со всѣхъ сторонъ французскія войска подверглись бы совершенному интребленію, если бы не явилось подкрѣпленіе генерала Бюжо, сдѣлавшаго высадку при устьѣ, Тафны съ отрядомъ въ 4.000 чел., и разбившаго Арабовъ при рѣкѣ Сикакъ, Впрочемъ эта побѣда не измѣнила общаго положенія вещей; вліяніе эмира не уничтожилось а все болѣе и болѣе возрастало; положеніе Французовъ со-дня на день дѣлалось болѣе затруднительнымъ, такъ что наконецъ въ 1837 году генералъ Бюжо призналъ необходимымъ войти снова въ переговоры съ эмиромъ, и заключилъ извѣстный въ свое время „Договоръ при Тафнѣ", который, какъ въ послѣдствіи признавался самъ генералъ Бюжо, и какъ доказали послѣдовавшія за тѣмъ обстоятельства, былъ величайшимъ промахомъ со стороны Французовъ, и можетъ быть на многіе годы остановилъ покореніе Алжиріи.

Около этого времени произошло свиданіе эмира съ генераломъ Бюжо. Вотъ какъ описываетъ его личный свидѣтель, капитанъ французскихъ войскъ Мюраль: „Генералъ и эмиръ встрѣтили другъ друга верхомъ и остановились въ нѣкоторомъ другъ отъ друга разстояніи. Спустя минуту генералъ Бюжо на нѣ-

przywrócił swe panowanie i władzę nad pokoleniami w prowincyi Oranu, i na początku 1836 roku odzyskał poprzednią swą stolicę Maskarę. Główny naczelnik Kabylów-górali, Bu-Hamedi, stał się odtąd najgorliwszym przyjacielem Emira, i jak wiadomo, pozostał mu wiernym aż do końca.

Szczeremu współdziałaniu tychże sprzymierzeńców, Abd-el-Kader winien był świetne zwycięztwo, które w tymże 1836 roku odniósł nad francuzkim Jenerałem *d'Arlanges*, nad Tafną. Wojsko francuzkie otoczone zewsząd, uległoby zupełnemu zniszczeniu, gdyby nie wczesna pomoc Jenerała Bugeaud, który na czele 4,000 ludzi wylądował przy ujściu Tafny i Arabów nad rzeką *Sikak* poraził. Zwycięztwo to atoli nie zmieniło ogólnego położenia rzeczy; wpływ Emira rósł nie upadał; stanowisko Francuzów stawało się coraz trudniejsze; tak, iż nakoniec w roku 1837, Jenerał Bugeaud uznał za stosowniejsze wejść znowu w układy z Emirem, i zawarł głośny w swoim czasie „traktat nad Tafną", który, jak sam Jenerał Bugeaud potém wyznawał, i jak poźniejsze okoliczności dowiodły, był wielkim błędem ze strony Francuzów i może o lat wiele podbicie Algieryi opóźnił.

Charakterystyczne jest bardzo osobiste naówczas spotkanie się Emira z Jenerałem Bugeaud. Oto jest, jak je opisuje naoczny świadek, kapitan wojsk francuzkich *Muralt*. „Jenerał i Emir spotkali się obadwaj konno i zatrzymali się w pewnéj odległości od siebie. Po chwili Jen. Bugeaud podjechał kilka kroków ku Emirowi, dając

— Поговариваютъ, что для ломбардо-венеціанскаго королевства здѣсь учрежденъ будетъ особый сенатъ верховнаго политическаго правленія при придворной канцеляріи.

— Изъ Праги отъ 22 Января сообщаютъ, что находящіеся тамъ бригадиры: князь Карлъ Шварценбергъ, князь Аннибалъ Турнъ и Таксисъ, а также графъ Эдуардъ Кламъ-Галласъ, получили повелѣніе отправиться къ австрійско-италіанской арміи, первые двое въ званіи фельдмаршалловъ-лейтенантовъ.

— Извѣстному оружейному мастеру въ здѣшней столицѣ, г-ну Фрувирту, правительство заказало приготовить 500,000 ружей, которыя должны быть доставляемы вдругъ по 5,000 штукъ. Для наблюденія за успѣхомъ работъ ежедневно назначаются одинъ генералъ, одинъ штабъ-офицеръ и два капитана.

— Австрійское правительство намѣрено произвести заемъ въ 50 милліоновъ рейхсталеровъ.

— 17-го Января происходило въ Венеціи торжественное погребеніе останковъ вице-адмирала австрійскаго флота, эрцгерцога Фридриха. Обрядъ сей былъ очень великолѣпенъ. Кортежъ плылъ водою по каналу *Grande* до флотской церкви, гдѣ сердце эрцгерцога положено было въ серебрянную урну. За симъ 32 военные корабля, образовавшіе собственно похоронный конвой, въ сопровожденіи безчисленнаго множества гондолъ поплыли къ церкви св. Іоанна Іерусалимскаго, гдѣ и были погребены въ гробницѣ бренные останки эрцгерцога.

— Słychać, że dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego utworzony tu będzie oddzielny Senat najwyższego politycznego zarządu przy Kancellaryi Nadwornéj.

— Z Pragi donoszą pod dniem 22 stycznia, że stojący tam załogą Brygadyerowie: Xiążę Karol Schwarzenberg, Xiążę Hannibal Thurn i Taxis, oraz Hrabia Edward Clam-Gallas, otrzymali polecenie, aby udali się do austryacko-włoskiéj armii, mianowicie piérwsi dwaj jakó Feldmarszałkowie-Porucznicy.

— U znanego fabrykanta broni w tutejszéj stolicy, P. Fruwirth, zamówił rząd 500,000 strzelb, które mają być oddawane partyami po 5,000. Dla nadzoru nad postępem robót wyznaczani są co dzień jeden Jenerał, jeden oficer sztabowy i dwóch Kapitanów.

— Rząd austryacki ma zamiar zaciągnąć pożyczkę w ilości 50 millionów zł. r.

— Dnia 17 stycznia odbyło się w Wenecyi uroczyste pogrzebanie zwłok Arcy-Xięcia Fryderyka, Wice-Admirała floty austryackiéj. Uroczystość ta była bardzo wspaniała. Orszak poruszał się wodą po Wielkim Kanale aż do kościoła marynarki, gdzie złożono serce Arcy-Xięcia w srebrnéj urnie. Następnie 32 statków wojennych, które właściwie tworzyły orszak pogrzebowy, w towarzystwie niezliczonych gondol, popłynęły ku kościołowi św. Jana Jerozolimskiego, gdzie zwłoki Arcy-Xięcia w grobach złożone zostały.

Франція.

Парижъ, 28 Января.

Король и Королева принимали третьяго дня большое число членовъ дипломатическаго корпуса и обѣихъ палатъ, а равно многихъ знатныхъ особъ, а вчера Король предсѣдательствовалъ въ совѣтѣ министровъ.

— Реформистскій пиръ, который оппозиція предполагала дать 19 числа с. м. въ 12-й парижской части, былъ запрещенъ въ слѣдствіе предписанія министра внутреннихъ дѣлъ. При семъ случаѣ министръ сослался на законъ 1790 г., дозволяющій правительству воспрещать всякое движеніе, которое ему показалось бы угрожающимъ общему спокойствію, и привелъ вмѣстѣ, что этотъ законъ былъ уже разъ примѣненъ въ 1841 году. Тогда дѣйствительно, въ слѣдствіе запрещенія пиръ не состоялся. Съ этою времени не было ни одного такого случая; и когда 9 числа Іюля м. г. большой пиръ въ Шато-Ру открылъ рядъ 60-ти пировъ,

Francya.

Paryż, 28 stycznia.

Król i Królowa przyjmowali onegdaj znaczną liczbę członków Ciała Dyplomatycznego i obu Izb, tudzież wiele znakomitych osób; wczoraj zaś przewodniczył Król Radzie Ministrów.

— Jak wiadomo, uczta reformistowska, którą oppozycya zamierzyła wyprawić dnia 19 b. m. w 12-m cyrkule Paryża, wzbronioną została w skutku polecenia Ministra spraw wewnętrznych. Minister powołał się przytém na prawo z roku 1790, upoważniające rząd do wzbronienia wszelkiéj demonstracyi, któraby mu się zdawała zagrażać spokojności publicznéj, i przytoczył zarazem, że to prawo było już raz zastosowane w roku 1841. Wówczas rzeczywiście, w skutku zakazu, nie odbyła się uczta na korzyść reformy wyborów zamierzona. Od owego czasu żaden podobny przypadek nie miał miejsca, i gdy dnia 9 lipca r. z. wielką ucztą w Chateau-Rouge rozpoczął się szereg około

---

сколько шаговъ подъѣхалъ ближе къ эмиру, подавая ему знакъ рукою, чтобы и онъ сдѣлалъ то же. Гордый Арабъ не обратилъ на это вниманія, и, пришпоривъ воронаго своего коня, заставилъ его скакать на мѣстѣ, причемъ показалъ удивительное искусство всадника. Двѣсти начальниковъ племенъ, составлявшіе свиту эмира, послѣдовали примѣру своего вождя; это былъ истинно очаровательный видъ: множество прекрасныхъ арабскихъ лошадей фыркало, ржало и скакало на мѣстѣ: сильные, важные, величественные всадники, загорѣвшіе отъ солнца, съ блестящими какъ огонь глазами, съ длинными почти до пояса, черными или сивыми бородами, въ живописномъ волнующемся арабскомъ одѣяніи, посматривали съ гордостію на вождя и съ презрѣніемъ на насъ невѣрныхъ, пришедшихъ просить у него союза. Эта сцена продолжалась нѣсколько минутъ. Наконецъ генералъ Бюжо, замѣтивъ, что эмиръ не трогается съ мѣста, пришпорилъ самъ своего коня и прискакавъ къ нему, первый подалъ ему свою руку. Эмиръ принялъ ее съ гордостію, и лишь только генералъ сошелъ съ коня, онъ также со скочилъ на землю и тотчасъ бросился на траву, не пригласивъ однако генерала сдѣлать то же. Генералъ, улыбнувшись, самъ сѣлъ подлѣ него, а подлѣ нихъ помѣстились два, избранные съ обѣихъ сторонъ, переводчика. Арабскіе начальники на коняхъ построились въ полукружіе, а двое изъ нихъ приблизились къ намъ, чтобы, по видимому, блюсти за безопасностію Султана. Въ нѣкоторомъ разстояніи вся арабскія армія, состоявшая изъ 8,000 всадниковъ и такого же числа пѣхоты, покрывала холмы, окружающіе равнину. Вокругъ господствовала глубокая тишина. Военачальники начали разговоръ. Генералъ, желая убѣдить эмира въ выгодахъ, которыя онъ получитъ отъ союза, сказалъ между прочимъ: „развѣ ты не опасаешься нашей артиллеріи? Что будетъ, если я

mu znaki ręką, aby toż samo uczynił. Dumny Arab nie zważał na to, i spinając wędzidłem czarnego swojego konia, zmuszał go tylko do podskoków na miejscu, przyczém zadziwiającą biegłość jeźdzca rozwijał. Dwiestu naczelników pokoleń, składających orszak Emira, naśladowali przykład swojego wodza; i był to prawdziwie czarodziejski widok, tylu dzielnych arabskich rumaków, parskających, poryżających i harcujących na miejscu; tyle silnych, poważnych, majestatycznych postaci jeźdzców, ogorzałych od słońca, z błyszczącemi jak ogniem oczyma; z długiemi po pas prawie, czarnemi lub siwemi brodami; w malowniczym powiewnym stroju arabskim; poglądających z dumą na wodza, a ze wzgardą na nas niewiernych, cośmy go o przymierze prosić przychodzili. Scena ta trwała minut kilka. Nakoniec, Jen. Bugeaud widząc że się Emir z miejsca nie rusza, śpiął sam swojego konia, i galopem poskoczywszy ku niemu, piérwszy dłoń mu swą podał. Emir przyjął ją z upokarzającą dumą, i skoro Jenerał zsiadł z konia, zeskoczył także na ziemię, i rzucił się jak długi na trawę, nie zapraszając wcale Jenerała, aby toż samo uczynił. Jenerał uśmiechnąwszy się usiadł sam obok niego, a przy nich dwaj wybrani z obu stron tłumacze. Naczelnicy Arabscy na koniach uszykowali się w półkole, a dwaj zbliżyli się tuż ku nam, aby znać z bliska czuwać nad bezpieczeństwem Sułtana. Opodal nieco całe wojsko arabskie, wynoszące 8,000 jeźdzców, i tyleż piechoty, okrywało wierzchołki otaczających dolinę pagórków. Głęboka cichość panowała w około. Wodzowie rozpoczęli rozmowę. Jenerał chcąc przekonać Emira o wypływających dlań korzyściach z przymierza, rzekł między innemi: „Czyż się nie lękasz artylleryi naszéj? Cóż, jeśli zniszczę twoje żniwa i plony?“— Tknięty tém do żywego, jak się zdało, Emir, podniósł się na wpół i zawołał z zapałem: „Artylleryą moją jest słońce, które was swemi promieniami wystrzela; sprzymierzańcami moimi są huragany pustyni, które was w jéj piaskach zagrzebią.

данныхъ на всѣхъ пунктахъ Франціи, правительство не противилось ни одному изъ нихъ. Министръ объявляетъ, что это была только терпимость со стороны правительства, которое однако во всякое время, когда признаетъ нужнымъ, можетъ прибѣгнуть къ предоставленному ему праву.

— Въ одной изъ парижскихъ газетъ пишутъ, что состояніе здоровья испанской Королевы не угрожаетъ опасностію; въ другой же, напротивъ, утверждаютъ, что припадки представляютъ признаки сильной болѣзни, и частое возобновленіе ихъ заставляетъ ежеминутно опасаться за жизнь Королевы.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что прежде помѣщенное въ ономъ извѣстіе, будто графиня Монтихо, бывшая оберъ-гофмейстерина двора Королевы Испанской, имѣла прибыть въ Парижъ, оказалось неосноватальнымъ: графиня не выѣзжала изъ Мадрита.

— Генералъ Ламорисіеръ имѣлъ третьяго дня продолжительное совѣщаніе съ Г. Гизо, которому представленъ былъ военнымъ министромъ. Въ *La Presse* напечатана статья, въ которой порицаютъ министерство за поступки съ Абд-эль Кадеромъ. Эту статью вызвали два письма изъ Тулона, изображающія въ яркихъ краскахъ нравственныя страданія эмира, возникшія по поводу его заключенія.

— Изъ Тулона пишутъ, что Абд-эль Кадеръ, получивъ чрезъ полковника Дома собственноручное письмо Короля французскаго, сдѣлался гораздо спокойнѣе; а въ *Courrier Français* —, что онъ вскорѣ, вмѣстѣ съ четырьмя своими родственниками, прибудетъ въ Парижъ, гдѣ будетъ представленъ Королю, а потомъ поселится въ одномъ изъ южныхъ городовъ Франціи, который предназначенъ ему будетъ для жительства.

— Военный министръ, генералъ Трезель, переведенъ изъ дѣйствительной службы въ резервъ. Полагаютъ, что онъ вскорѣ выйдетъ изъ кабинета и что мѣсто его получитъ маршалъ Бюжо.

— Въ Алжирскомъ Монитерѣ сообщаютъ, что въ этой обширной области господствуетъ совершенное спокойствіе до самыхъ предѣловъ малой степи, и что враговъ Франціи можно найти только въ отдаленнѣйшихъ оазисахъ Сахары.

— По свѣдѣніямъ, сообщеннымъ въ Монитерѣ, доходы въ истекшемъ году составляли 20 мил. менѣе противъ доходовъ 1846 г., а равно, что въ 1847 г., купеческій флотъ Франціи былъ 518 судами менѣе, чѣмъ въ прошедшемъ году.

— Третьяго дня, скончался въ Валь-де-Грасскомъ госпиталѣ, князь Тати, пятнадцатый сынъ Тати-Вагинъ, одного изъ извѣстныхъ начальниковъ острова Отаити.

sześćdziesięciu uczt danych na wszystkich punktach Francyi, rząd żadnéj z nich się nie sprzeciwił. Minister oświadcza teraz, że to było tylko tolerancyą ze strony rządu, który jednak każdéj chwili, gdy mu się to zdawać będzie, może użyć służącego sobie prawa.

— Podług jednéj gazety Paryzkiéj, słabość Królowéj Hiszpańskiéj niema nic zatrważającego; inna zaś twierdzi przeciwnie, że symptomata przedstawiają charakter wielkiéj choroby, i częste ich powtarzanie się każe co chwila lękać się o życie Królowéj.

— *Journal des Débats* odwołuje udzieloną dawniéj wiadomość, jakoby Hrabina Montijo, była wielka ochmistrzyni dworu Królowéj Hiszpańskiéj, miała przybyć do Paryża; Hrabina bowiem nie wyjeżdżała wcale z Madrytu.

— Jenerał Lamoricière miał onegdaj długą konferencyą z P. Guizot, do którego przez Ministra wojny był wprowadzony. *La Presse* zawiera artykuł pełen nagany dla ministerstwa, z powodu postępowania z Abd-el-Kaderem. Ten artykuł spowodowały 2 listy z Tulonu, które tenże dziennik zamieścił, a które w na żywszych kolorach malują moralne cierpienia Emira, wynikłe z jego uwięzienia.

— Donoszą z Tulonu, że Abd-el-Kader, odebrawszy z rąk Półkownika Daumas własnoręczny list Króla, więcéj okazuje spokojności; zaś *Kuryer Francuzki* donosi, że ma niebawem, w gronie cztérech krewnych, przybyć do Paryża, gdzie Królowi przedstawiony zostanie, tudzież, że następnie osiędzie w jednem z południowych miast Francyi, które mu na mieszkanie wyznaczone będzie.

— Minister wojny, Jenerał Trezel, przeniesiony został ze służby czynnéj do odwodowéj, mówią, że niebawem wystąpi z gabinetu, i że miejsce jego obejmie Marszałek Bugeaud.

— *Monitor Algierski* donosi, że w téj rozległéj osadzie najzupełniejszy panuje pokój, aż do ostatniego krańca małéj pustyni, i że chcąc szukać nieprzyjaciół Francyi, trzebaby się udać do najodleglejszych oaz pustyni Sahary.

— Według *Monitora*, dochody w roku zeszłym mniejsze były o 20 milionów od dochodów roku 1846, oraz, że w roku 1847 Francya miała o 518 okrętów kupieckich mniéj, jak w poprzedzającym.

— Zawczoraj umarł w szpitalu Valde Grace Xiążę Tati, piętnasty syn Tati-Wahine, jednego z najznakomitszych naczelników wyspy Otahity.

истреблю твою жатву?" — Тронутый этимъ, какъ казалось, эмиръ привставъ, съ жаромъ воскликнулъ: „Моя артиллерія — солнце, которое лучами своими разсѣетъ васъ; мои союзники — ураганы пустыни, которые погребутъ васъ въ пескахъ ея. Сожигай, гдѣ можемь, нашу жатву; мы найдемъ ее въ другомъ мѣстѣ; страна наша велика для насъ, но вамъ путь за нами не легокъ." — Послѣ разговора, продолжавшагося около часа, Бюжо всталъ, тогда какъ эмиръ, лежа совершенно на землѣ и вовсе не обращая на него вниманіе, не трогался съ мѣста. Генералъ смотрѣлъ на него около минуты со сложенными на груди руками, и наконецъ схватилъ его за руку, чтобы поднять. Эмиръ слегка улыбнулся, какъ бы благодаря за учтивость, и всталъ на ноги. Французская публика, читая это описаніе въ газетахъ, рукоплескала смѣлому обращенію генерала, но на присутствовавшихъ арабовъ, обстоятельство это произвело совершенно противное впечатлѣніе; ибо они усматривали въ немъ торжество своего вождя и униженіе французскаго генерала, оказавшаго ему сіе уваженіе. Самъ Бюжо возвращаясь къ своимъ сказалъ „*Quel homme fier! Mais je l'ai forcé de se lever*". (Что за гордый человѣкъ. Но я заставилъ его встать"); не смотря на то на лицѣ его изображалось впечатлѣніе, которое не совершенно соотвѣтствовало этимъ словамъ. Было около 6 часовъ по полудни, когда кончился разговоръ. Солнце было окружено облаками. Абд-эль-Кадеръ смотря на генерала и на насъ, ловко вскочилъ на своего коня, и поскакалъ къ возвышенностямъ, окруженный своими всадниками. Внезапное и истинно ужасающее восклицаніе его воиновъ, которымъ они привѣтствовали его возвращеніе, разлилось эхомъ по смежнымъ равнинамъ.

(*Окончаніе впредь*).

Pal, gdzie dosięgniesz, nasze żniwa i plony; znajdziemy je sobie gdzie indziéj; kraj nasz wielki jest dla nas, lecz wam droga za nami nie łatwa." — Po godzinnéj blizko rozmowie, Bugeaud powstał, podczas gdy Emir leżąc całkiem rozciągniony na ziemi i wcale nie zważając na niego, bynajmniéj się z miejsca nie ruszył. Jenerał spoglądał nań chwilę z założonemi na piersiach rękami, i nakoniec porwał go za rękę, by podnieść. Emir uśmiechnął się zlekka, jakby dziękując za grzeczność, i powoli powstał na nogi. Publiczność francuzka czytając to opisanie w dziennikach, przyklaskiwała śmiałemu znalezieniu się Jenerała, atoli na obecnych Arabach, okoliczność ta wcale przeciwne uczyniła wrażenie; upatrywali w niéj bowiem tryumf swojego wodza a upokorzenie francuzkiego Jenerała, który mu tę przysługę wyświadczył. Sam Bugeaud wracając do swoich rzekł: „*Quel homme fier! Mais je l'ai forcé de se lever.*" (Co za hardy człowiek! Lecz zmusiłem go aby powstał") Z tém wszystkiem w twarzy jego widać było wrażenie, które nie całkiem odpowiadało tym słowom. Było około godziny 6 wieczorem, gdy się rozmowa skończyła. Słońce było otoczone chmurami. Abd-el-Kader nie patrząc wcale na Jenerała i na nas, wskoczył lekko na swego konia, i puścił się czwałem ku wzgórzom, otoczony z tyłu w półkole całym orszakiem swych wodzów. Nagły i prawdziwie przerażający okrzyk wojsk jego, którym jego powrót witały, jakby falami wzburzonego morza, rozlał się echem po sąsiednich dolinach."

(*Dokończenie nastąpi*).

— Недавно скончавшійся здѣсь помѣщикъ Верде, завѣщалъ 1½ милліона франковъ на основаніе дома пріюта для бѣдныхъ стариковъ ученаго сословія, какъ то: врачей, адвокатовъ, профессоровъ, литераторовъ и т. п.

29 Января.

По случаю кончины Короля Датскаго наложенъ при здѣшнемъ дворѣ трауръ на три недѣли, начиная съ сегодняшняго числа. Король пожертвовалъ въ пользу бѣдныхъ Рандомскаго округа, коимъ покойная принцесса Аделаида часто оказывала пособіе, сумму въ 32,000 фр. Въ числѣ лицъ, представлявшихся на сихъ дняхъ Королю, находился также бывшій посланникъ въ Ла-Платѣ, графъ Валевскій. Вчера, на площади подлѣ тюльерійскаго замка, съ 11 часовъ ночи до втораго по полудни, стояли экипажи: гр. Монталиве, Г. Биллью и г-на Пасси, кои все это время находились у Короля. На биржѣ почитали это признакомъ скораго преобразованія министерства. Многіе держали пари, что нынѣшнее министерство не будетъ существовать долѣе 1 Марта.

— Палата депутатовъ продолжала сегодня разсматривать проектъ адресса. По утвержденіи вчера 4-го параграфа, приступлено было сегодня къ обсужденію 5-го параграфа, касающагося внѣшней политики.

— Французскій посланникъ при швейцарскомъ союзѣ, г-нъ Буа-ле-Комтъ, представилъ въ сеймъ ноту г-на Гизо, по дѣлу обители св. Бернарда.

— Вновь назначенный посланникомъ въ Неаполь, г-нъ Бюсьеръ, получилъ предписаніе немедленно отправиться къ своему посту.

— Слышно, что министерство приготовляетъ новый проектъ постановленія о литературной собственности.

— Говорятъ, что правительство намѣревается пріобрѣсти отъ Жирардена журналъ его *Presse*, на который считается до 35,000 подписчиковъ, и предлагало ему милліонъ франковъ.

— Здѣсь полученъ политическій календарь Персіи, изъ коего видно, что многіе изъ Французовъ занимаютъ высшія должности въ этомъ государствѣ.

— Zmarły tu niedawno w wieku lat 89 bogaty właściciel dóbr ziemskich, Verder, zapisał 1½ miliona franków na założenie domu przytułku dla ubogich starców ze stanu uczonego, jako to: lekarzy, adwokatów, professorów, literatów i t. p.

Dnia 29 stycznia.

Król wkłada dziś żałobę na trzy tygodnie, z powodu zgonu Króla Duńskiego. Gminom okręgu Random, które Xiężniczka Adelaida hojną zawsze wspierała jałmużną, Król przesłał do rozdania 3,200 fr. Pomiędzy osobami, którym Król, w tych dniach, udzielał posłuchanie, znajdował się także i Hr Walewski, były Poseł do Stan w La-Plata. Wczoraj, od godziny 11 do 1 widziano powozy; Hr. Montalivet, P. Bilault i P. Passy, którzy przez cały ten czas mieli z Królem konferencyą prywatną. Uważano to na giełdzie za oznakę blizkiego rozwiązania ministerstwa, i nawet znaczne poczyniono zakłady, że teraźniejsze ministerstwo nie przetrwa dłużéj, jak do d. 1 marca. Na wczorajszéj radzie gabinetowéj, miano się zajmować składem Rady Rejencyjnéj.

— Na dzisiejszém posiedzeniu Izby Deputowanych ciągnęły się daléj rozprawy nad projektem do adressu. Po przyjęciu wczoraj paragrafu 4-go, przystąpiono dziś, z porządku dziennego, do paragrafu 5-go dotyczącego polityki zewnętrznéj.

— Poseł francuzki przy Związku Szwajcarskim, P. Bois le Comte, złożył Sejmowi notę P. Guizot, w interessie zakonników św. Bernarda.

— Nowo-mianowany Poseł do Neapolu, P. Bussiéres, otrzymał polecenie, aby się natychmiast udał na swe stanowisko.

— Jak słychać, wkrótce przygotowane będzie w ministerstwie, nowe prawo o własności literackiéj.

— Mówią, że rząd życzy sobie kupić od P. Girardin jego dziennik *Presse*, liczący 35,000 prenumeratorów, i za tenże ofiaruje mu milion franków.

— Nadszedł tu kalendarz polityczny Państwa Perskiego, z którego dowiadujemy się, że wielu Francuzów piastuje wyższe urzędy w tém Państwie.

Англія.

Лондонъ *25 Января.*

Бельгійскіе Король и Королева прибыли вчера въ Лондонъ въ 4 часа по полудни.

— Въ жур. *Sun* сообщаютъ, что такъ какъ австрійскій посланникъ не хочетъ уже болѣе заниматься дѣлами тосканскаго правительства при лондонскомъ дворѣ, то В. герцогъ положилъ прислать сюда вскорѣ своего уполномоченнаго министра.

— Въ одномъ изъ здѣшнихъ журналовъ утверждаютъ, что эманципація Евреевъ непремѣнно состоится. Сэръ Робертъ Пиль будетъ поддерживать это дѣло въ нижней палатѣ, а герцогъ Веллингтонъ и семь епископовъ, въ верхней.

— На прошлой недѣлѣ, въ англійскомъ банкѣ было 353,210 фунт. стерл. въ наличности.

— Въ *Times* сообщаютъ слѣдующія новости изъ Восточной Индіи: Въ Пенджабѣ нѣсколько начальниковъ Сиковъ имѣетъ быть произведено въ достоинство Раевъ или Князей. Мѣра эта, по видимому, предпринята съ цѣлію расположить въ свою пользу власти Сирдара Тей-Синга. — Здѣсь состоялся проектъ на счетъ сооруженія большой крѣпости на равнинѣ Бунноо, въ позиціи, господствующей надъ дорогою, ведущею въ восточную часть Афганистана. — Письма изъ Кабула подтверждаютъ извѣстіе, что Достъ-Могамедъ желаетъ остаться въ дружбѣ съ англійскимъ правительствомъ, но не льзя предвидѣть что произойдетъ послѣ его кончины, тѣмъ болѣе, что Афганистанъ сдѣлается тогда зрѣлищемъ жестокой борьбы между разными начальниками, предъявляющими свои права на престолъ.

— Девять знатныхъ торговыхъ домовъ въ Калькуттѣ вынуждены были пріостановить уплаты, въ слѣдствіе торговаго перелома въ Англіи.

— Извѣстія изъ Китая весьма удовлетворительны; Китайцы начинаютъ обнаруживать менѣе враждебное расположеніе къ Англичанамъ. Изъ Гонгъ-Конга отъ 28-го Ноября сообщаютъ о вспыхнувшемъ мятежѣ въ Кашгорѣ, въ западной странѣ китайской Татаріи. Миссія сэръ Джонъ Дависа въ Кохинхину, имѣвшая цѣлію — войти въ торговыя сношенія съ туземцами, осталась безъ успѣха, но она будетъ вѣрно возобновлена. Кохинхинцы всѣми мѣрами старались замедлить переговоры, а сэръ Джонъ Давись

Anglia.

Londyn, 25 stycznia.

Królestwo Belgijscy przybyli wczoraj o godz. 4 po południu do Londynu.

— Dz. *Sun* donosi, że gdy Poseł austryacki nie chce już daléj reprezentować rządu Toskańskiego przy dworze Londyńskim, W. Xiążę postanowił przysłać tu wkrótce swego pełnomocnego Ministra.

— Jeden z dzienników tutejszych utrzymuje, że emancypacya Żydów przyjdzie niewątpliwie do skutku. Sir Robert Peel popierać będzie ich sprawę w Izbie Niższéj, a Xiążę Wellington i siedmiu Biskupów w Izbie Wyższéj.

— Bank Angielski miał w zeszłym tygodniu 353,210 funt. szt. gotowizny.

— *Times* ogłasza następujące nowiny z Indyi Wschodnich: W Pendżabie kilku naczelników Shiksów wyniesieni być mają do godności Rajów czyli Xiążąt. Zdaje się, że ten środek powzięty został w celu zneutralizowania władzy Sirdara Tej-Singha. Powzięto także projekt wystawienia wielkiéj twierdzy na równinie Bunnoo, w położeniu, które panuje nad drogą prowadzącą do części Wschodniéj Afganistanu. Potwierdza się wprawdzie, według listów z Kabulu, że Dost Mohamed pragnie mocno żyć w przyjaźni z angielskim rządem, ale trudno przewidzieć co nastąpi po jego śmierci, tém bardziéj, że Afganistan stanie się widownią zaciętéj walki pomiędzy różnymi naczelnikami, którzy roszczą prawo do tronu.

— Dziewięć znakomitych domów w Kalkucie, zmuszone były do wstrzymania wypłat, w skutku przesilenia handlowego w Anglii.

— Nowiny z Chin są bardziéj zadowalniające; Chińczykowie zaczynają objawiać mniéj nieprzyjazne usposobienie względem Anglików. Z Hong-Kong pod dniem 28 listopada donoszą o wybuchłem powstaniu w Kaszgar, w Zachodniéj części Tartaryi chińskiéj. — Missya Sir Jana Davis do Kochinchiny, która miała na celu zawiązanie stosunków handlowych, nie powiodła się, ale zapewnie ponowioną zostanie. Kochinchińczycy starali się wszelkiemi sposobami odwlec układy, a Sir Davis sądził, że nie może dłużéj być oddalonym od Hong-Kong, i dla tego

думалъ, что присутствіе его въ Гонгконгѣ сдѣлалось необходимымъ, и потому оставилъ Туранъ, не ожидая отвѣта императора. Впрочемъ его упрекаютъ, что онъ ошибся въ своихъ расчетахъ, и что не имѣлъ должнаго уваженія къ обычаямъ Кохинхинцевъ. Онъ долженъ былъ въ особенности настаивать, чтобы переговоры производились съ самимъ императоромъ.

Италія.

Римъ, 17 *Января*.

Сегодня Папа созвалъ всѣхъ кардиналовъ въ квиринальскій дворецъ въ тайную консисторію. Послѣ непродолжительнаго совѣщанія Его Святѣйшество назначилъ и провозгласилъ новымъ кардиналомъ — священникомъ монс. Виццардили, родившагося въ г. Монте С. Джіовани 1791 года. За симъ Папа произвелъ—двухъ испанскихъ епископовъ въ архіепископы, и шести прелатовъ въ епископы, 2 для Франціи и 4 для Испаніи.

— Въ засѣданіи государственнаго совѣта, происходившемъ третьяго дня, состоялось постановленіе, что должна быть увеличена армія, усилена гражданская гвардія и образованъ резервъ. Это постановленіе утверждено большинствомъ 20 голосовъ противъ 3.

— Военное министерство ввѣрено свѣтской особѣ. Князь Габріелли назначенъ военнымъ министромъ на мѣсто монс. Рускони, получившаго портфель публичныхъ работъ. Князь Габріелли—старый воинъ, участвовавшій въ походахъ Наполеона, естественно на своемъ мѣстѣ, ибо имѣетъ необходимую, для исполненія своихъ обязанностей, опытность.

— Правительство издало новый декретъ о цензурѣ, по которому нравственныя и религіозныя сочиненія должны быть исключительно разсматриваемы епископами.

— Въ газетѣ *La Riforma*, издаваемой въ Лукѣ, отъ 14-го Января сообщаютъ, что въ слѣдствіе значительныхъ смятеній, вспыхнувшихъ въ Фаэнцѣ, кардинаъ-Легатъ закрылъ на весь годъ дѣйствительную службу гражданской гвардіи сего города.

21 *Января*.

Министръ статсъ-секретаръ кардиналъ Ферретти, выѣхалъ третьяго дня, ночью, въ Равенну въ качествѣ легата. На его мѣсто назначенъ статсъ-секретаремъ кардиналъ Бофанди, бывшій донынѣ легатомъ въ Равеннѣ.

Неаполь, 18 *Января*.

Извѣстія изъ Сициліи, помѣщенныя въ газетахъ французскихъ, англійскихъ и германскихъ, весьма противорѣчивы. По извѣстіямъ изъ Неаполя отъ 18 Января, напечатаннымъ въ *Journal des Déb ts*, городъ Палермо находится въ рукахъ инсургентовъ; войска заперлись въ казармахъ и цитадели. Народъ нѣсколько разъ аттаковалъ ихъ, безъ успѣха правда, но съ большимъ кровопролитіемъ. Мятежники требуютъ преимущественно возстановленія конституціи 1842 г., дарованной Сициліи лордомъ Бентинкомъ, при занятіи сего острова Англичанами.

— Въ *Nouvell ste* сообщаютъ по письмамъ, привезеннымъ изъ Неаполя пароходомъ „Виль де Марсель," еще слѣдующія подробности о безпокойствахъ въ Сициліи: „Временное правительство въ Палермѣ состоитъ изъ особъ, которыя пользуются въ Сициліи величайшимъ уваженіемъ: въ главѣ находятся герцогъ Монтелеоне, адміралъ Руджіеро-Сеттимо, графъ Ачето и адвокатъ Марокко. Инсургенты, обнаруживающіе большую умѣренность, имѣютъ осмнадцать орудій и заняли всѣ ворота Палермо. 14-го, генералъ Віале пытался вторгнуться въ городъ, и хотѣлъ овладѣть, съ сильною колонною пѣхоты и кавалеріи, Македскими воротами.

— Въ *Journal des Débats*, отъ 27 Января, напечатано слѣдующее письмо о событіяхъ на островѣ Сициліи: „*Палермо*, 14 *Января*. Предъ нами печальное зрѣлище междоусобной войны. Со всѣхъ сторонъ раздаются звонъ колоколовъ, ружейные и пушечные выстрѣлы"

— Въ *Const tut'onnel* пишутъ: „Послѣднія извѣстія изъ Палермо доходятъ до 18 Января. Въ это время господствовалъ, повидимому, родъ перемирія между жителями, укрѣпившимися въ городѣ, и войсками, отступившими въ замокъ и въ форты. Герцогъ Майо и генералъ Віале заперлись въ королевскомъ дворцѣ. Изъ фортовъ пустили нѣсколько ядеръ и гранатъ въ городъ, и нѣсколько домовъ были повреждены. Въ Мессинѣ не обнаружилось безпокойствъ."

opuścił Turan, nie czekając na odpowiedź Cesarza. Zresztą zarzucają P. Davis, że dał się w błąd w prowadzić, i że nie miał dosyć względu na zwyczaje Kochinchińczyków. W szczególności, powinien on był nalegać, aby się osobiście z Cesarzem układać.

Włochy.

Rzym, 17 *stycznia*.

Dziś zwołał Papież wszystkich Kardynałów do pałacu Kwirynalskiego na tajny Konsystorz. Po krótkiéj allokucyi, mianował i ogłosił nowego Kardynała-Kapłana w osobie Mons. Vizzardelli, urodzonego w m. Monte S Giovani 1791 r. Poczém promował Papież: 2-ch Biskupów hiszpańskich na Arcybiskupów, a 6 Prałatów na Biskupów; to jest dwóch dla Francyi, a 4 dla Hiszpanii.

— Consulta (Rada Stanu) uchwaliła na onegdajszem posiedzeniu, że wojsko ma być pomnożone, gwardya obywatelska wzmocniona i rezerwa uorganizowana. Uchwały te przyjęto większością głosów 20 przeciwko 3.

— Ministerstwo wojny powierzono zostało w ręce świeckiéj osoby. Xiążę Gabrieli został Ministrem wojny w miejscu Mons. Rusconi, który objął ministerstwo robót publicznych. Xiążę Gabrieli, stary żołnierz, co pod Napoleonem miał udział w kampaniach, jest naturalnie na swojem miejscu, bo ma potrzebne do wypełnienia swych obowiązków doświadczenie.

— Rząd Papiezki wydał nowe urządzenie względem cenzury. Pisma tyczące się moralności i religii mają ulegać wyłącznie cenzurze Biskupów.

— *La R forma*, gazeta wychodząca w Lucce pod d. 14 stycznia donosi, że w skutek znacznych rozruchów zaszłych w Faenza, Kardynał-Legat zawiesił na rok od wszelkiéj czynności gwardyą obywatelską tego miasta.

Dnia 21 *stycznia*.

Kardynał Ferretti, Minister Sekretarz Stanu, wyjechał przeszłéj nocy do Rawenny na Legata. W jego miejsce mianowany został Sekretarzem Stanu, Kardynał Bofondi, dotychczasowy Legat w Rawennie.

Neapol, 18 *stycznia*.

Wiadomości z Sycylii, znajdujące się w gazetach francuzkich, angielskich i niemieckich, są nader sprzeczne. Podług doniesień z Neapolu, z d. 18 stycznia, umieszczonych w *Journal des Déb ts*, miasto Palermo jest w ręku powstańców; wojska zamknęły się w koszarach i cytadelli. Lud pokilkakroć attakował je, bez skutku wprawdzie, ale z wielkim krwi rozlewem. Powstańcy żądają przedewszystkiem przywrócenia Konstytucyi z r. 1812, nadanéj Sycylii przez Lorda Bentinck, podczas zajęcia téj wyspy przez Anglików.

— W *Nouv lliste* donoszą, podług listów przywiezionych z Neapolu parostatkiem *Ville de Marseille*, jeszcze następujące okoliczności o zaburzeniach w Sycylii: Czasowy zarząd w Palermo składa się z osób, które doznają w Sycylii największego szacunku; na czele znajdują się Xiąże *M nteleone*, Admirał *Rugiero Selt n*, Hrabia *Aceto* i Adwokat *Marokko*. Rokoszanie, okazujący wielkie umiarkowanie, mają ośmnaście dział i opanowali wszystkie bramy Palermo. Dnia 14 stycznia, Jenerał Viale kusił się o wtargnięcie do miasta i chciał opanować mocną kolumną piechoty i jazdy bramę Makedi.

— W *Journal de Débats*, pod d. 27 stycznia, umieszczono następujący list o wypadkach na wyspie Sycylii: „*Palermo* 14 *stycznia*. Przed oczyma naszemi smutny widok domowéj wojny. Ze wszech stron rozlega się odgłos dzwonów, wystrzały z broni ręcznéj i huk dział."

— W *Const tut'onnel* piszą: Ostatnie wiadomości z Palermo dochodzą do 18 stycznia. W tym czasie panował na pozor pewny rodzaj zawieszenia broni między mieszkańcami, którzy się oszańcowali w mieście, i wojskami, które się cofnęły do cytadelli i do zamków. Xiąże Majo i Jenerał Viale zamknęli się w pałacu Królewskim. Z zamków rzucono kilka bomb i granatów do miasta, przyczém kilka domów uległo uszkodzeniu. W Messynie nie zaszły żadne zaburzenia.

— При первомъ слухѣ о смятеніяхъ въ Сициліи, отправилось туда нѣсколько англійскихъ кораблей, два фрегата стали въ виду Мессины для доставленія убѣжища англійскимъ подданнымъ. Англійскій флотъ, подъ начальствомъ адмирала Паркера, поплылъ къ Мальтѣ.

20 *Января.*

Герцогъ графъ Аквила, братъ Короля, прибылъ сюда обратно изъ Сициліи 17-го числа, и на другой день происходилъ кабинетный совѣтъ по предмету тамошнихъ дѣлъ, въ слѣдствіе коего въ оффиціальной Неаполитанской газетѣ отъ 18-го Января, въ двухъ чрезвычайныхъ прибавленіяхъ, обнародованы были слѣдующіе декреты Его Величества Короля обѣихъ Сицилій: *по первому* изъ нихъ Неаполитанская и Сицилійская Консульты, учрежденныя въ 1824 облекаются слѣдующими новыми обязанностями: 1) Онѣ будутъ подавать свое мнѣніе о всѣхъ проектахъ законовъ и общихъ постановленіяхъ; 2) онѣ будутъ разсматривать всѣ финансовыя дѣла, какъ-то бюджеты, публичный долгъ и проч., и подавать свое мнѣніе объ этомъ предметѣ; 3) онѣ будутъ разсматривать коммерческіе трактаты и тарифы; 4) онѣ будутъ разсматривать прошенія провинціяльныхъ совѣтовъ.— Неаполитанскія и Сицилійскія общины будутъ имѣть право управлять своими собственными фондами, подъ главнымъ надзоромъ правительства, и общая Консулъта представитъ для этой цѣли проектъ закона, который будетъ основанъ на свободномъ выборѣ членовъ общинныхъ совѣтовъ.—Вторымъ декретомъ провозглашена судебная независимость Неаполитанскаго Королевства и Сициліи, одного отъ другой; всѣ должности въ Сициліи будутъ заняты Сицилійцами, а въ Королевствѣ Неаполитанскомъ Неаполитанцами; администрація каждой изъ двухъ частей Королевства будетъ отдѣльная.— Въ силу третьяго декрета будутъ назначены чрезвычайные консультора (члены Государственнаго совѣта), которые будутъ состоять изъ высшихъ чиновниковъ Неаполитанскаго Королевства, когда Король будетъ пребывать въ немъ, и изъ высшихъ Палермскихъ чиновниковъ, когда мѣсто-пребываніе Короля будетъ находиться по ту сторону пролива.—Наконецъ, четвертымъ декретомъ назначенъ Сицилійскимъ намѣстникомъ принцъ крови, графъ Аквила. Въ помощь ему приданъ, въ званіи министра, князь Кампо-Франко. Герцогъ Монтальбо назначенъ министромъ внутреннихъ и иностранныхъ дѣлъ, земледѣлія, торговли и публичныхъ работъ; Д. Джіованни Кассини назначенъ директоромъ Милостей и Юстиціи —Пятымъ декретонъ, отъ 19-го Января, дарована свобода тисненія въ той степени, какъ она существуетъ въ другихъ италіянскихъ владѣніяхъ.

— 19-го числа Король издалъ еще одинъ декретъ, коимъ министрамъ юстиціи и полиціи предписываетъ представить Его Величеству въ самоскорѣйшее время именный списокъ политическимъ преступникамъ и лицамъ, состоящимъ подъ арестомъ по поводу политическихъ обвиненій, дабы Его Величество могъ имъ явивь свою милость. (Новѣйшія донесенія отъ 23-го Января, сообщаютъ о обнародованіи декрета общаго всепрощенія для политическихъ преступниковъ и узниковъ.

— Графъ Аквила уѣхалъ, сегодня ночью, съ подарками, въ Палермо, которымъ народъ овладѣлъ, за исключеніемъ форта Кастелламаре. Надѣются, что безпорядки, уже распространившіеся, какъ говорятъ, по всей Сициліи, прекратятся съ возвращеніемъ графа Аквилы. Всѣ благонамѣренные люди радуются рѣшеніямъ Короля, который, какъ говорятъ, боленъ и утомленъ. Изданныя повелѣніяпроизвели самыя радостныя впечатлѣнія. Впрочемъ, патрули все еще ходятъ по городу, и на площадяхъ и улицахъ стоятъ пикеты. Когда, въ Пятницу, войска помѣщались на корабли, Король, съ главнымъ штабомъ, сталъ на колѣни, и молился о счастливомъ успѣхѣ оружія; сегодня, многія тысячи молятся о сохраненіи мира.

— Na piérwszą wieść o rozruchach w Sycylii, udało się tam kilka wojennych angielskich okrętów; dwie fregaty stanęły przed Messyną dla ochrony poddanych angielskich. Flota angielska, pod Admirałem Parker, zawinęła do Malty.

Dnia 20 Stycznia.

Xiąże Hrabia Aquila, brat Królewski, wrócił tu d. 17 z Sycylii, i zaraz nazajutrz odbyła się Rada gabinetowa, w przedmiocie tamecznych interessów, w skutku któréj, Rządowa Gazeta Neapolitańska, z d. 18 stycznia, w dwóch dodatkach nadzwyczajnych, ogłosiła następujące wyroki Króla Jmci Obojéj Sycylij: „Przez *piérwszy*, Rady (Konsulty) Neapolitańska i Sycylijska, ustanowione w roku 1824. otrzymują następujące nowe attrybucye: 1) Będą dawały zdanie o wszystkich projektach praw i urządzeń ogólnych 2) Będą roztrząsały wszystkie interessa finansowe, jako tyczące się budżetów, długu krajowego i t. p., i będą dawały o nich swe zdanie. 3) Będą roztrząsały traktaty handlowe i taryfy. 4) Będą roztrząsały podania i prośby Rad prowincyonalnych. — Gminy Neapolitańskie i Sycylijskie będą miały prawo zarządzania swemi własnemi funduszami pod zwierzchnim nadzorem Rządu, i Rada (Konsulta) Jeneralna obowiązana jest przedstawić w tym względzie projekt do prawa, który ma mieć za zasadę wolny obiór członków Rad Gminowych —*Drugi* wyrok ogłasza zobopólną niezależność sądowniczą Neapolu i Sycylii. Wszystkie posady urzędnicze w Sycylii będą osadzone Sycylijczykami, a w Królestwie Neapolitańskiém Neapolitańczykami; każda z tych dwóch części Królestwa będzie miała Rząd oddzielny.— Z mocy *trzeciego* wyroku będą mianowane Rady nadzwyczajne, złożone z Naczelników Wydziałów Rządowych Królestwa Neapolitańskiego, kiedy Król będzie się znajdował w Neapolu, a z takichże Naczelników Palermitańskich, kiedy rezydencya Królewska będzie miała miejsce po drugiéj stronie ciaśniny.—Nakoniec *czwartym* wyrokiem mianowany zostaje Namiestnikiem Jeneralnym Sycylii Hrabia d'Aquila, Xiążę krwi, a Xiążę de Campo Franco, Jego Ministrem-Adjunktem; Xiążę de Montalbo, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Zagranicznych, Rolnictwa. Handlu i prac Publicznych a Doktor Giovani Cassini, Ministrem Łaski i Sprawiedliwości tamże.— Innym wyrokiem z d. 19 stycznia. udzielona zostaje wolność druku w takim stopniu, w jakim istnieje po innych Państwach Włoskich.“

— Tegoż dnia 19, Król Jego Mość wydał jeszcze jeden dekret, mocą którego zaleca Ministrom sprawiedliwości i policyi, podać sobie co najrychléj listę politycznych przestępców oraz osób, zostających pod strażą z powodu politycznych obwinień, aby Jego Kr. Mość mógł im swoję łaskę okazać. (Najnowsze wiadomości, z d. 23 stycznia, donoszą o ogłoszeniu dekretu ogólnéj amnestyi dla przestępców i więźniów politycznych).

— Hrabia Aquila odpłynął d. 19 w nocy, ze znacznemi podarunkami, do Palermo, które lud opanował całkiem, wyjąwszy zamek *Castellamare*. Spodziewają się, że nieporządki, które się już rozszerzyły, jak głoszą, po całéj Sycylii, uśmierzą się za powrótem Hrabiego Aquila. Wszyscy dobrze myślący ludzie cieszą się z postanowień Króla, który sam, jak powiadają, jest cierpiący i smutny. Ogłoszone świeżo dekreta sprawiły powszechną radość. Z tém wszystkiem patrole ciągle jeszcze chodzą po mieście, a na placach i na rogach ulic stoją pikiety. Gdy w przeszły Piątek, d. 14, wojska wsiadały na okręty, Król z głównym sztabem, padł na kolana, modląc się za szczęśliwe powodzenie oręża; dzisiaj, tysiące ludzi modlą się o zachowanie pokoju przez łaskawość Króla.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 6-го Февраля 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*